

Slovenská komisia Dejepisnej olympiády

Okresné kolo Dejepisnej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá

14. ročník, školský rok 2021/22

Testové úlohy pre kategóriu F (6. ročník ZŠ a 1. ročník OG)

Poznámka: Otázky monotematickej časti sú označené *.

1.* Do odpovedového hárka zapíšete iba písmeno, pri ktorom je správne napísaný celý názov skratky UNESCO.

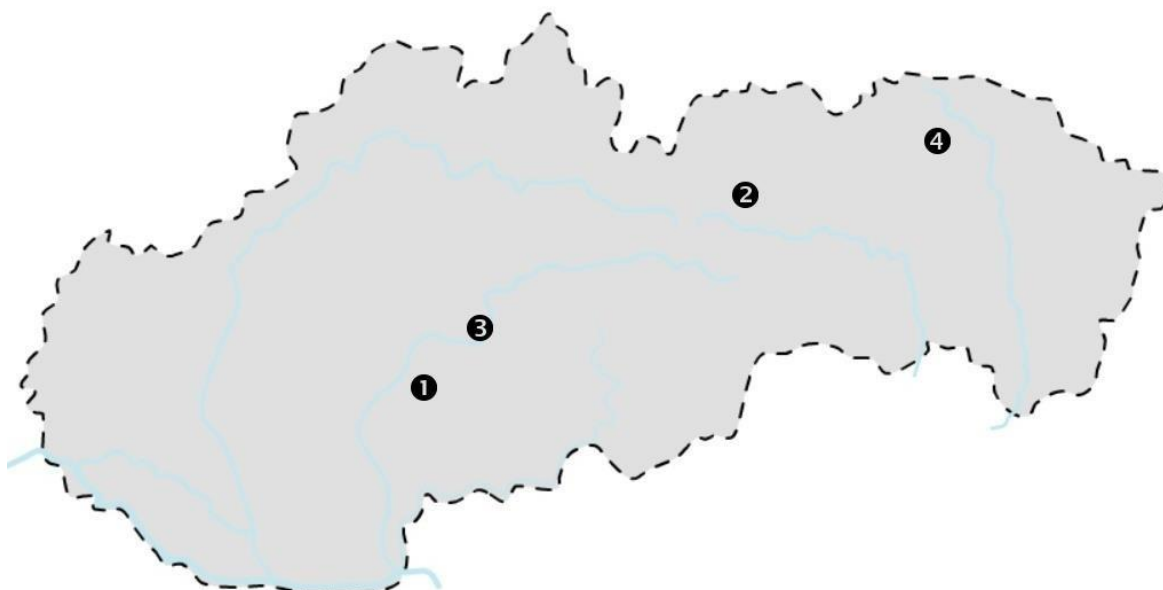
- a) The United Nations Esthetic, Scientific and Cultural Organization
- b) The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
- c) The United Nations Educational, Scientific and Community Organization
- d) The United Nations Esthetic, Scientific and Community Organization

2.* Vytvorte správne dvojice z lokalít Svetového kultúrneho dedičstva na Slovensku a rokov, v ktorých boli dané lokality zaradené na tento prestížny zoznam. Do odpovedového hárka zapíšete iba správnu kombináciu písmena a čísla.

- a) Banská Štiavnica   1) 1993
- b) Levoča   2) 2008
- c) Drevené kostoly   3) 2009

3.* Na slepej mape Slovenska máte číslami vyznačené 4 lokality, ktoré sú v zozname UNESCO. Nad mapou sú k ich názvom priradené písmená. Do odpovedového hárka zapíšete iba správnu kombináciu čísla na mape a písmena, ktoré je pri danej lokalite.

- A) Hervartov   B) Levoča   C) Hronsek   D) Banská Štiavnica

4.* Podľa nasledujúcich indícií zapíšte do odpovedového hárka gramaticky správne dnešný názov mesta. Ten sa môže skladať z dvoch slov.

a) Mesto bolo už v 13. storočí významným zdrojom príjmov kráľovského dvora a patrilo medzi najdôležitejšie hospodárske centrá stredovekého Uhorska. Podľa počtu obyvateľstva bolo začiatkom 80. rokov 18. storočia druhým najväčším mestom na území terajšieho Slovenska a tretím v Uhorsku.

b) Mesto má unikátne námestie, ktoré si zachovalo svoj stredoveký tvar obdĺžnika so stranami v pomere 3:1 a patrí k najväčším námestiam tohto typu v Európe. Bolo to tiež hlavné mesto Spoločenstva spišských Sasov.

5.* Na obrázku je pohľad na Banskú Štiavnicu.

Prečítajte si uvedené výroky, ktoré sa týkajú tohto mesta, a rozhodnite, či sú pravdivé alebo nepravdivé. Do odpovedového hárka správne zaznačte (zakrúžkujte) iba áno alebo nie.

- a) Nachádza sa v kráteri bývalej sopky, a preto nemohlo byť pred obdobím stredoveku vôbec osídlené.
- b) Nachádza sa v kráteri bývalej sopky, ale jeho územie bolo osídlené už v praveku.
- c) V centre Banskej Štiavnice je známy drevený evanjelický artikulárny kostol.
- d) Na území mesta sa nenachádza žiadny evanjelický kostol.
- e) Mesto získalo svoje výsady už od uhorského panovníka Bela IV. v 13. storočí.
- f) V meste sa zachovala budova Klopačky, zvuk z nej zvolával baníkov do práce.
- g) Dokázalo sa ubrániť všetkým pokusom Turkov (Osmanskej ríše) o jeho ovládnutie.

6.* Vytvorte správne dvojice z fotografií a názvov pamiatok v Banskej Štiavnici.
Do odpovedového hárka zapíšte iba správnu kombináciu písmena a čísla.

A) Nový zámok   B) Starý zámok   C) Kalvária

1

2

3

7.* Na jednej z nasledujúcich fotografií sa nachádza časť centra Banskej Štiavnice.
Do odpovedového hárka zapíšte iba číslo správnej fotografie.

1

2

8.* Rozhodnite, ktoré z uvedených tvrdení týkajúcich sa dreveného kostola v Hervartove sú správne. Do odpovedového hárka správne označte (zakrúžkujte) iba áno alebo nie.

- a) Kostol je najstarším dreveným kostolom na Slovensku.
- b) V kostole sa zachoval ešte románsky oltár z 13. storočia.
- c) Pôvodne kostol nemal západnú vežu.
- d) V kostole sa už dnes neslúžia sv. omše.
- e) Podlaha v kostole je z udupanej hliny.
- f) V kostole sa zachoval gotický hlavný oltár z rokov 1460 – 1480.

9.* V Hronseku sa okrem známeho dreveného kostola nachádzajú ešte dve zaujímavé stavby. Vytvorte správne dvojice z fotografií a názvov týchto stavebných pamiatok. Do odpovedového hárka zapíšte iba správnu kombináciu písmena a čísla.

A – vodný hrad

B – barokový kaštieľ s rokokovými detailmi architektúry

1

2

10.* Na obrázku je pohľad na kostol v Hronseku.

Prečítajte si uvedené výroky, ktoré sa týkajú tohto miesta, a rozhodnite, či sú pravdivé alebo nepravdivé. Do odpovedového hárka správne zaznačte (zakrúžkujte) iba áno alebo nie.

- a) Kostol patrí rímskokatolíckej cirkvi.
- b) Kostol patrí evanjelickej cirkvi.
- c) Pri kostole stojí aj murovaná zvonica.
- d) Pôdorys kostola má tvar kríža.
- e) Kostol postavili na základe takzvaných „artikul“.
- f) Pri kostole stojí aj drevená zvonica.

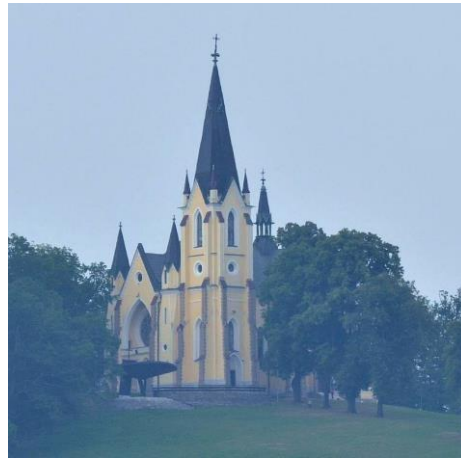

11.* Vytvorte správne dvojice z fotografií a názvov pamiatok v Levoči. Do odpovedového hárka zapíšte iba správnu kombináciu písmena a čísla.

A) Gymnaziálny kostol B) Kostol sv. Jakuba C) Radnica D) Kostol Navštívenia Panny Márie

1

2

3

4

12.* Z uvedených levočských kostolov boli niektoré postavené ešte v gotike. Do odpovedového hárka ich správne rozdeľte na tie, ktoré boli postavené v gotike, a na tie, ktoré neboli postavené v gotike.

- 1) Kostol Navštívenia Panny Márie
- 2) Kostol sv. Ducha (minoritský)
- 3) Gymnaziálny kostol
- 4) Kostol sv. Jakuba

13.* Do odpovedového hárka zapíšte gramaticky správne dnešný názov mesta, v ktorom sa nachádza najvyšší gotický drevený oltár v Európe.

14.* Do odpoved'ového hárka zaznačte (zakrúžkujte), či sú nasledujúce stavby mladšie alebo staršie ako Kostol sv. Jakuba v Levoči.

- a) Kalvária v Banskej Štiavnici
- b) drevený kostol v Hronseku
- c) sústava vodných plôch – tajchov v Banskej Štiavnici
- d) Nový zámok v Banskej Štiavnici
- e) drevený kostol v Hervartove
- f) klopačka v Banskej Štiavnici

15. Predkovia súčasného človeka postupne osídlili viaceré svetadiely. Uvedené svetadiely priradte k správne predkovi človeka, ktorý na ňom žil. Niektoré svetadiely je možné uviesť pri viacerých predkoch. Do odpoved'ového hárka zapíšte len písmeno/písmená označujúce správny svetadiel či svetadiely.

- A) Afrika
- B) Ázia
- C) Európa

16. Rozhodnite, ktoré z uvedených tvrdení týkajúcich sa obdobia vývoja človeka sú správne. Do odpoved'ového hárka správne zaznačte (zakrúžkujte) iba áno alebo nie.

- a) mezolit je starší ako paleolit
- b) mezolit je starší ako neolit
- c) paleolit je mladší ako neolit
- d) medená doba je staršia ako bronzová doba
- e) medená doba je staršia ako železná doba

17. Vytvorte správne dvojice z archeologických nálezov a lokalít, kde sa našli. Do odpoved'ového hárka zapíšte len správnu kombináciu písmena a čísla.

a) časť lebky neandertálca	1) Nižná Myšľa
b) odliatok mozgovne neandertálca	2) Moravany nad Váhom
c) soška ženy vyrobená z mamutoviny	3) Nitriansky Hrádok
d) neolitická soška ženy	4) Šaľa
e) model vozíka z bronzovej doby	5) Čaka
f) zbroj a zbrane významného bojovníka	6) Gánovce

18. Na obrázkoch vidíte hodnoverné kópie sošiek z praveku. Vytvorte správne dvojice z fotografií a názov týchto pravekých pamiatok . Do odpoveďového hárka zapíšte iba správnu kombináciu písmena a čísla.

A) Venuša z Nitrianskeho Hrádku   B) Moravianska Venuša

1

2

19. Rozhodnite, ktorá z ponúkaných možností označuje pojem „megalit“? Do odpoveďového hárka zapíšte iba správne písmeno.

- a) veľká drevená stavba veľkých rozmerov
- b) stavba z veľkých kameňov
- c) geologické obdobie v dejinách Zeme
- d) veľké praveké zviera

20. Na obrázku je pohľad na maketu jedného pravekého hradiska na Slovensku.

Prečítajte si uvedené pojmy a na ich základe určte, o ktoré hradisko z doby železnej ide. Názov hradiska gramaticky správne zapíšte do odpoveďového hárka.

svätyňa, obrovská katastrofa, kanibalizmus, Smolenice

21. Ktoré tri z uvedených pojmov sú spoločné pre staroveké civilizácie Sumeru a Grécka? Do odpovedového hárka zapíšte/zaznačte len písmená troch správnych možností.

- a) rozvoj vedy   b) jazyk   c) demokracia
d) mestské štáty   e) typ písma   f) otroci

22. Jednu z významných starovekých ríš vytvorili aj Chetiti. Prečítajte si uvedené tvrdenia týkajúce sa práve tohto národa a rozhodnite, či sú pravdivé. Do odpovedového hárka označte (zakrúžkujte) možnosť áno – nie.

- a) Chetiti nepatria k indoeurópskym národom.
b) Chetitská ríša ležala na území dnešného Turecka.
c) Chetiti podpísali s Asýrčanmi najstaršiu známu mierovú zmluvu na svete.
d) Chetitskú ríšu rozvrátil okolo roku 500 p. n. l. (pred Kr). vpád takzvaných morských národov.

23. Do odpovedového hárka gramaticky správne zapíšte, s ktorými starovekými civilizáciami sa spájajú nasledovné miesta:

- a) *Karnak, Gíza, Abú Simbel, Téby*
b) *Knóssos, dvojsečná sekera, býk, Kréta* (pomôžte si aj prvým písmenom)

24. Vytvorte správne dvojice z mien gréckych bohov a oblastí, za ktorú „zodpovedali“. Do odpovedového hárka zapíšte len správne kombinácie písmen a čísel.

- a) Aténa   1) bohyňa lásky
b) Afrodita   2) boh vojny
c) Apolón   3) bohyňa múdrosti
d) Ares   4) boh svetla a Slnka

25. Prečítajte si nasledujúce tvrdenia týkajúce sa starovekých Atén a Sparty. Do odpovedového hárka priradte k obom len písmená označujúce správne tvrdenia.

- a) Zakladateľmi boli Dórovia.
b) Mesto sa preslávilo aj vďaka demokracii.
c) Na čele štátu stáli dvaja králi.
d) Jedným z významných najvyšších úradníkov bol aj Solón.
e) Zakladateľmi boli Achájci.

26. Jedna z olympijských disciplín v atletice súvisí s veľkým vojenským konfliktom, ktorý v roku 490 p. n. l. (pred Kr.) viedli starovekí Gréci. Do odpovedového hárka gramaticky správne zapíšte odpovede na nasledujúce otázky.

a) Ako sa táto bežecká disciplína nazýva?

b) S kým Gréci bojovali?

Autori: doc. PhDr. Adriana Kičková PhD, Mgr. Ľuboš Paller, Mgr. Štefan Podolinský

Recenzentka: Mgr. Barbora Kopuncová

Redaktorka: Mgr. Janka Aghová

Fotografie: Mgr. Ľuboš Paller, Mgr. Štefan Podolinský

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2022

Slovenská komisia Dejepisnej olympiády